

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió / 1
Titulació	Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió
Crèdits	5
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria José Mulet Gutiérrez mj.mulet@uib.es	12:00	13:00	Dimecres	12/09/2018	07/02/2019	Despatx AA06
	15:00	16:00	Dimecres	13/02/2019	05/06/2019	AB11 (o cita prèvia)

Contextualització

La finalitat de l'assignatura és oferir a l'alumnat competències especialitzades sobre gestió del patrimoni fotogràfic. Per tant, aprendre a identificar el material (imatges i accessoris), donar pautes per investigar amb el mateix, aportar coneixements per a la seva catalogació, dotar d'eines per a la seva gestió i facilitar propostes de difusió.

Requisits

No hi ha requisits especials.

Competències

Específiques

- * CE 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic. CE 16. Capacitat d'inventariar i catalogar. CE 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials. CE 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica. .

Genèriques

- * CG 9. Capacitat de gestionar el patrimoni en les seves diverses tipologies. CG 20. Habilitat per a dissenyar projectes de gestió de patrimoni. CG 21. Habilitat per a difondre el coneixement del patrimoni. .

Guia docent

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Per assolir les competències descrites abans cal conèixer, estudiar i reflexionar els àmbits temàtics següents:

Continguts temàtics

- I. Introducció a la matèria i exposició de la dinàmica del curs. Bibliografia, fonts i recursos web.
Explicació breu de la dinàmica de les sessions: classes presencials, control de signatures, proposta de cronograma, descripció de les tasques pràctiques a desenvolupar presencials i no presencials, fòrums on line i explicació del projecte de treball a fer. Pautes bibliogràfiques i webgràfiques.
- II. Investigació amb imatges
 - II.1. La fotografia com a producció sociocultural.
 - II.2. Arxius, fons i col·leccions en imatge a les Balears.
- III. Gestió del patrimoni fotogràfic (1). Conservació i catalogació.
 - III.1. Identificació del material. Imatges úniques. La reproductibilitat: suports i processos.
 - III.2. Identificació del material. Instruments òptics de producció i exhibició.
 - III.3. Conservació del material fotogràfic. Pautes i recomanacions.
 - III.4. Taller de catalogació.
- IV. Gestió del patrimoni fotogràfic (i 2). Difusió.
 - IV.1. Alguns projectes europeus.
 - IV.2. Problemàtica de la propietat intel·lectual.
- V. Com es desenvolupa un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic o un aspecte específic del mateix.
Posada en pràctica de diferents projectes mitjançant la preparació i exposició per part dels alumnes i el debat conjunt.

Metodologia docent

Concreció de la dinàmica de les sessions i del treball no presencial.

Volum de treball

- * Avís important: les classes són d'**assistència obligatòria** i hi haurà un **control de signatura**.
- * Els alumnes que, per motius **justificats** laborals o familiars, deixen d'assistir al 30% de les sessions hauran de signar un compromís de feina autònoma o doc. "**Contracte pedagògic**" que està penjat a l'assignatura des de campus extens.

Guia docent

* Els documents, enllaços, tasques, etc. que es penjen a campus extens són de consulta/realització de compliment obligat.

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de la professora	Grup gran (G)	* Explicació dels temes I, II, III i IV. * Assoliment de les competències: CE1, CE20, CG9	8
Seminaris i tallers	Comentaris de texts on line	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE1, CG9 * A aulaDigital s'allotjaran diversos texts (uns 6) per llegir i comentar on line. Sistema F`prum de debat i interacció.	4
Classes pràctiques	Sortida o conferència especialitzada	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències: CE1, CE20, CG9 * Si l'horari ho permet, visita a l'Arxiu de la Imatge i el So del Consell de Mallorca. L'alternativa serà la visita a una exposició fotogràfica o l'assistència a una conferència d'un especialista.	2
Classes pràctiques	Realització de 3 tallers	Grup mitjà (M)	Desenvolupament en GG o en GM de 3 tallers: Taller d'identificació i catalogació del material fotogràfic històric; Taller de laboratori fotogràfic; Taller d'instruments pre-fotogràfics. * Assoliment de les competències: C16, CE25 * Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, cameres i accessoris). * Contacte directe amb els processos de revelat i ampliació analògica de la imatge. * Contacte directe amb els anomenats antecedents tècnics de la fotografia (camaàra fosca, càmera lúcida, etc).	10
Tutories ECTS	Tutories de seguiment del projecte i lliurament Informe preliminar	Grup petit (P)	* Assoliment de les competències: CE16, CE25, CE20, CG9, CG20, CG21 * Control sistemàtic i pautat del treball a desenvolupar i lliurament de l'informe preliminar. * SI NO ES POT ASSUMIR AQUEST TIPUS DE TREBALL, HI HA L'ALTERNATIVA DE ORGANITZAR UN FONS FOTOGRÀFIC DE LA UIB.	4
Avaluació	Exposició oral a classe i lliurament per escrit del projecte	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències CE16, CE25, CE20, CG9, CG20, CG21 * El projecte s'exposarà en GP davant GG. * SI NO ES POT ASSUMIR AQUEST TIPUS DE TREBALL, HI HA L'ALTERNATIVA DE	2

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			ORGANITZAR UN FONS FOTOGRAFIC DE LA UIB. * Es lliurarà el treball per escrit.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria amb la bibliografia racomanada	* Assoliment de les competències: CE1, CE20, CG9 * Estudi individual	30
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de l'informe preliminar i després elaboració del projecte	* Assoliment de les competències: CE16, CE25, CE20, CG9, CG20, CG21 * SI NO ES POT ASSUMIR AQUEST TIPUS DE TREBALL, HI HA L'ALTERNATIVA DE ORGANITZAR UN FONS FOTOGRAFIC DE LA UIB.	65

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Són criteris general avaluatius:

Coneixements de la matèria i de les fonts bibliogràfiques i documentals
Coneixements de catalogació i conservació del patrimoni fotogràfic
Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis
Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic
Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Comentaris de texts on line

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències: CE1, CG9*A aulaDigital s'allotjaran diversos texts (uns 6) per llegir i comentar on line. Sistema F`rum de debat i interacció.
Criteris d'avaluació	Capacitat de sintetitzar la informació i de cercar nova bibliografia d'ampliació i relacionada. Capacitat d'anàlisi crític de la informació i de crear diàleg amb els comentaris dels altres estudiants.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Sortida o conferència especialitzada

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències: CE1, CE20, CG9*Si l'horari ho permet, visita a l'Arxiu de la Imatge i el So del Consell de Mallorca. L'alternativa serà la visita a una exposició fotogràfica o l'assistència a una conferència d'un especialista.
Criteris d'avaluació	Capacitat de conèixer experiències reals de gestió del patrimoni fotogràfic.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Realització de 3 tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Desenvolupament en GG o en GM de 3 tallers: Taller d'identificació i catalogació del material fotogràfic històric; Taller de laboratori fotogràfic; Taller d'instruments pre-fotogràfics. *Assoliment de les competències: C16, CE25*Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, cameres i accessoris).*Contacte directe amb els processos de revelat i ampliació analògica de la imatge.*Contacte directe amb els anomenats antecedents tècnics de la fotografia (camaàra fosca, càmera lúcida, etc).
Criteris d'avaluació	Habilitat per identificar els diferents processos fotogràfics històrics. Habilitat per emprar documentació gràfica i objectes relacionats amb el patrimoni fotogràfic.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Tutories de seguiment del projecte i lliurament Informe preliminar

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències: CE16, CE25, CE20, CG9, CG20, CG21*Control sistemàtic i pautat del treball a desenvolupar i lliurament de l'informe preliminar.*SI NO ES POT ASSUMIR AQUEST TIPUS DE TREBALL, HI HA L'ALTERNATIVA DE ORGANITZAR UN FONS FOTOGRÀFIC DE LA UIB.
Criteris d'avaluació	Cumplir el calendari de tutoria en GP. Cumplir el calendari de lliurament Informe preliminar i altres documents, si s'escau. * Coneixements de la matèria * Capacitat de síntesi

Guia docent

* Viabilitat del projecte

Percentatge de la qualificació final: 20%

Exposició oral a classe i lliurament per escrit del projecte

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències CE16, CE25, CE20, CG9, CG20, CG21*El projecte s'exposarà en GP davant GG.*SI NO ES POT ASSUMIR AQUEST TIPUS DE TREBALL, HI HA L'ALTERNATIVA DE ORGANITZAR UN FONS FOTOGRAFIC DE LA UIB.*Es lliurarà el treball per escrit.
Criteris d'avaluació	Elaboració del treball de manera acadèmica, sistemàtica, clara i viable. Expressar de forma adient el treball realitzat. * Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis * Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic * Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

IMPORTANT: A l'AulaDigital, de campus extens, hi ha documentació especialitzada, ordenada per carpetes de continguts (lectures obligatòries, lectures optatives o d'ampliació), carpetes si es signa contracte pedagògic, espais de Fòrums, Suggestions o Notícies, Activitats, Cronograma, etc. Es imprescindible la seva consulta periòdica perquè és el sistema de comunicació principal

Bibliografia bàsica

-Patrimoni fotogràfic:

AGUILÓ, Catalina; MULET, Maria-Josep, Guia d'arxius, col·leccions i fons fotogràfics i cinematogràfics de les Balears (1840-1967), Palma, SA NOSTRA Caixa de Balears, 2004.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve; SUQUET, M. Àngels, Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge / Ajuntament de Girona, 2001. [Hi ha el llibre en pdf a uib digital].

LAVEDRINE, Bertrand (Ed.), Reconocer y conservar fotografías antiguas, París, Comité des Travaux Historiques, 2009.

MAYNES, Pau, La fotografia. La conservació de col·leccions de fotografies, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2005 [http://cultura.gencat.cat/web/.content/dgpc/museus/recursos_professionals/publicacions/fotcons.pdf] [Hi ha el llibre en pdf a uib digital].

SALVADOR BENITEZ, Antonia, Patrimonio fotográfico, Gijón, Trea, 2015

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El documento fotográfico. Historia, usos, aplicaciones, Gijón, Ediciones Trea, 2006.

Storia e Tutela del Patrimonio Fotografico, Bagheria, Museum Guttuso, setembre 24-16, 2006.

-Històries de la fotografia:

COLOMA MARTÍN, Isidro, La forma fotográfica, Málaga, Universidad de Málaga, 1986.

KURTZ, Gerardo F.; FONTCUBERTA, Joan; ORTEGA, Isabel; SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, La fotografía en España. De los orígenes al siglo XXI, Summa Artis, XLVII, Madrid, Espasa-Calpe, 2001.

LEMAGNY, Jean-Claude; ROUILLÉ, André, Historia de la fotografía, Barcelona, Alcor, 1986.

NEWHALL, Beaumont, Historia de la fotografía. Desde sus orígenes hasta nuestros días, Barcelona, Gustavo Gili, 1983.

Guia docent

SOUGEZ, Marie-Loup (coord.), Historia general de la fotografía, Madrid, Cátedra, 2007.

Bibliografia complementària

-Històries de la fotografia i espectacles òptics, teoria, estètica:

BARTHES, Roland, La cámara lúcida, Barcelona, Gustavo Gili, 1982. Hi ha traducció catalana: La cámara lúcida, Palma, Lleonard Muntaner Editor, 2007.

BORDINI, Silvia, Storia del panorama. La visione totale della pittura del XIX secolo, Roma, Officina Edizioni, 1984.

CARRERO DE DIOS, Manuel, Historia de la industria fotográfica española, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, Ajuntament de Girona, 2001.

FONTANELLA, Lee, La historia de la Fotografía en España desde sus orígenes hasta 1900, Madrid, El Viso, 1981.

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, 150 años de fotografía en España. Barcelona, Lunweg, 1999.

MULET, Maria-Josep, Fotografia a Mallorca (1839-1936), Barcelona, Lunweg Editores, 2001.

MULET, Maria-Josep, La fotografia a les Balears (1839-1970), Palma, Documenta Balear, 2001.

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El universo de la fotografía. Prensa, edición, documentación. Madrid, Espasa-Calpe, 1999.

ZOTTI MINICI, Carlo Alberto, 'Il viaggio ottico: dal mondo nuovo alle vedute Limuère', Autors diversos, Imatge i viatge. De les vistes òptiques al cinema: la configuració de l'imaginari turístic, Girona, Fundació Museu del Cinema - Col·lecció Tomàs Mallol / Ajuntament de Girona, 2004, pàg. 27-48.

ZOTTI MINICI, Dispositivi ottici alle origine del cinema. Immaginario scientifico e spettacolo nel XVII e XVIII secolo, Bologna, Clueb, 1998.

-Patrimoni fotogràfic: conservació, identificació, gestió:

BITELLI, Luisa; VLAHOV, Riccardo (a cura da), La fotografia. Tecniche di conservazione e problemi di restauro, Bologna, Edizioni Analisi, 1987.

COE, Brian; HARWORTH-BOOTH, Mark, A Guide to Early Photographic Processes, London, Hurtwodd Press / The Victoria and Albert Museum, 1983.

Documents graphiques et photographiques: Analyse et conservation, París, Archives Nationales, 1993.

EASTMAN KODAK COMPANY, Conservation of Photographs, Rochester N.Y., Kodak Publication F-40, 1985.

KURTZ, Gerardo F.; ORTEGA, Isabel (coord. i dir.), 150 años de fotografía en la Biblioteca Nacional: Guía-Inventario de los fondos fotográficos de la Biblioteca Nacional, Madrid, Ministerio de Cultura / El Viso, 1989.

MESTRE, Jordi, Identificació i conservació de fotografies, Barcelona, Arxiu Municipal de Barcelona, 1997.

RIEGO, Bernardo et al., Manual para el uso de archivos fotográficos, Santander, Aula de Fotografía de la Universidad de Cantabria / Universidad de Cantabria, 1997.

SALVADOR BENÍTEZ, Antonia; RUIZ RODRÍGUEZ, Antonio, Archivos fotográficos. Pautas para su integración en el entorno digital, Granada, Universidad de Granada, 2006.

VALLE GASTAMINZA, Félix del (ed.), Manual de Documentación Fotográfica, Madrid, Síntesis, 1999.

Altres recursos

Photographic Collections on line George Eastman House <http://www.geh.org>

Fototeca Storica Nazionale Ando Gilardi <http://www.fototeca-gilardi.com/>

Maison Europeen de la Photographie http://www.mep-fr.org/default_test_ok.htm

Musée Niepce <http://www.patrimoine-photo.org/>

Patrimoine photographique <http://www.patrimoine-photo.org/>

Documentation française <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/photographie/>

California museum of Photography <http://www.cmp.ucr.edu/>

International Center of Photography (NY) <http://www.icp.org/>

Centre for Photographic Conservation <http://dSPACE.dial.pipex.com/cpc.moor/index.htm>

Guia docent

The Library of Congress (Photography on line) <http://www.loc.gov/rr/print/catalog.html>
USA The American Museum of Photography <http://www.photographymuseum.com>
Sistema Nacional de Fototecas (Mèxic) <http://www.sinafo.inah.gob.mx/main.html>
Museu del precinema. Padova <http://www.minicizotti.it/index.htm#>
Museu del Cinema. Girona www.museudelcinema.org
The Fox Talbot Museum <http://r-cube.co.uk/fox-talbot/>
Centro nacional de Patrimonio Fotografico (Santiago de Chile <http://www.patrimoniodefotografico.cl/index.htm>)
The Daguerreian Society <http://daguerre.org/home.php>
Fons fotogràfic Universitat de Texas <http://www.hrc.utexas.edu/collections/photography/>
Fototeca del Instituto del Patrimonio Histórico Español <http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/Documentacion/Fototeca/Directorio.html>
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge. Ajuntament de Girona http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi_portada.php

